

Received: 22 ต.ค. 2568

Revised: 19 พ.ย. 2568

Accepted: 24 พ.ย. 2568

การสำรวจการรับรู้และพฤติกรรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์เชิงจริยธรรมของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

An Exploration Ethical AI Perception and Usage Among
Sakon Nakhon Rajabhat University Students

วีรอร พวงพันธ์^{1*} และ อุบลศิลป์ โพธิ์พรหม¹

¹สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Weeraon Phuangphan^{1*} and Ubonsin Phoprom¹

¹Department of Computer Science, Faculty of Science and Technology,
Sakon Nakhon Rajabhat University

*Corresponding author: weeraon.ph67@snru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจพฤติกรรมและวัตถุประสงค์ในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อประเมินระดับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนักศึกษาในด้านต่างๆ งานวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย และใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) คือ การทดสอบ Chi-Square เพื่อหาความสัมพันธ์ของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ของกลุ่มตัวแปรต่างๆ และการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบความคิดเห็นต่อการตระหนักถึงจริยธรรมของกลุ่มนักศึกษา โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.915 สำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาแบบออนไลน์ จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน จากประชากรทั้งหมด 8,127 คน เลือกลุ่มตัวอย่างการคำนวณตามสูตรยามาเน่และเก็บแบบแบ่งชั้น จากนักศึกษาทั้ง 6 คณะ

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่นักศึกษารู้จักและใช้ปัญญาประดิษฐ์มากที่สุด คือ ChatGPT Siri และ Gemini เรียงตามลำดับ นักศึกษาใช้ปัญญาประดิษฐ์ให้เกิดประโยชน์ในด้านความรู้และทักษะปัญญาด้านการสื่อสาร และการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี มากที่สุดเรียงตามลำดับ และผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความตระหนักต่อจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ในภาพรวมในระดับสูง (Mean = 4.1928

S.D. = 0.59585) และพบว่ารายด้านทุกด้านอยู่ในระดับสูงด้วย ไม่ว่าจะเป็นด้านมนุษย์เป็นผู้ควบคุม ปัญญาประดิษฐ์เพื่อความยั่งยืนของมนุษยชาติ ด้านการระมัดระวังด้านความเป็นส่วนตัว ด้านความมั่นคงและปลอดภัย ด้านความไว้วางใจ ด้านความเป็นธรรม เท่าเทียมและไม่แบ่งแยก ด้านความโปร่งใสและอธิบายได้ และการทดสอบสมมติฐานทางสถิติพบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครมีความตระหนักต่อจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ในระดับสูง ($p < 0.05$) สะท้อนให้เห็นว่านักศึกษาไทยในปัจจุบันมีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับประเด็นด้านจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ปัญญาประดิษฐ์

คำสำคัญ: การใช้ปัญญาประดิษฐ์; จริยธรรมปัญญาประดิษฐ์; การตระหนักต่อจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์; นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Abstract

The purpose of this research was to explore the behavior and objectives of artificial intelligence (AI) usage among students of Sakon Nakhon Rajabhat University, as well as to assess students' awareness of AI ethics across various dimensions. This study employed a survey research method and analyzed quantitative data using descriptive statistics to determine percentages and means. Inferential statistics were also applied, including the Chi-Square test to examine the relationships between AI usage and various variables, and the t-test to assess students' opinions regarding their awareness of AI ethics. An open-ended questionnaire with a reliability coefficient of 0.915 was used to survey students' opinions online. The sample consisted of 400 students drawn from a total population of 8,127, determined using Yamane's formula. Stratified sampling was applied, covering students from all six faculties.

The research findings revealed that the artificial intelligence (AI) applications most recognized and frequently used by students were ChatGPT, Siri, and Gemini, respectively. Students reported that they primarily utilized AI for enhancing knowledge and cognitive skills, followed by communication, and the development of technological skills, in that order. Furthermore, the study indicated that students' overall awareness of AI ethics was at a high level (Mean = 4.1928, S.D. = 0.59585). Each dimension of AI ethics was also rated

highly, including: human oversight for the sustainability of humanity, responsibility, privacy, security and safety, trust, fairness and non-discrimination, transparency, and explainability. Statistical hypothesis testing confirmed that students of Sakon Nakhon Rajabhat University demonstrated a high level of awareness of AI ethics ($p < 0.05$). These findings reflect that contemporary students possess a fundamental understanding of ethical issues associated with the use of artificial intelligence.

Keywords: *The use of Artificial Intelligence; AI ethics; Awareness of AI ethics; Students of Sakon Nakhon Rajabhat University*

บทนำ

ปัจจุบันการพัฒนาและการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์หรือเอไอ (Artificial Intelligence : AI) เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของเราอย่างแพร่หลาย การทำความเข้าใจในพฤติกรรมของผู้คนเรื่องการใช้ปัญญาประดิษฐ์จะช่วยให้เราสามารถพัฒนาและปรับปรุงเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ให้ตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้ใช้ได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการเปิดโอกาสให้สามารถนำปัญญาประดิษฐ์ไปประยุกต์ใช้ในด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ประเทศไทยได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (อัญชลี จวงจันทร์, 2566) อีกทั้งนโยบายเพื่อผลักดันและขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนากำลังคนด้านปัญญาประดิษฐ์โดยอาศัยความร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษาในการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไปในทุกช่วงวัย เพื่อสร้างและพัฒนากำลังคนในทุกช่วงวัยและรองรับกลุ่มอุตสาหกรรมแห่งอนาคต มาขับเคลื่อนการพัฒนากำลังคนด้านปัญญาประดิษฐ์ของสถาบันอุดมศึกษามี 3 ด้าน ได้แก่ 1) AI Literacy ที่เป็นการปรับตัวให้รู้เท่าทันปัญญาประดิษฐ์ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) AI Competency ที่นำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ มาประยุกต์เพื่อใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น แอปพลิเคชันที่ช่วยคัดกรองภาวะซึมเศร้า และ 3) AI Ethics จริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ ที่สถาบันอุดมศึกษาได้ให้ความสำคัญและตระหนักถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักจริยธรรม (ศุภมาส อิศรภักดี, 2567)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเป็นสถาบันอุดมศึกษาให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการนำเทคโนโลยีและดิจิทัลมาประยุกต์ใช้กับนักศึกษา และในปัจจุบันปัญญาประดิษฐ์เป็นเทคโนโลยี

ดิจิทัลที่น่าสนใจและมีการนำไปปรับใช้ในองค์กรหลากหลาย จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษาจริยธรรม ปัญญาประดิษฐ์สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครพบว่าในภาพรวมและรายด้านการใช้ประโยชน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มีการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในระดับมากถึง 13 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ปัญญาประดิษฐ์สังเคราะห์เสียงเพื่อเป็นตัวอย่ง ด้านการใช้ปัญญาประดิษฐ์ประเมินความถูกต้องของการอ่าน ด้านการใช้ปัญญาประดิษฐ์สังเคราะห์เสียงพร้อมกับภาพประกอบ ด้านการใช้ปัญญาประดิษฐ์แต่งคำถามจากบทความ ด้านการใช้ปัญญาประดิษฐ์คัดเฉพาะประโยคหรือคำที่สำคัญของบทความ ด้านการใช้ปัญญาประดิษฐ์ระบุใจความสำคัญสรุปบทความ ด้านการใช้ปัญญาประดิษฐ์ช่วยจำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ด้านการใช้ปัญญาประดิษฐ์แนะนำหนังสือ ด้านการใช้ปัญญาประดิษฐ์ช่วยอธิบายสัญลักษณ์ต่างๆ ด้านการใช้ปัญญาประดิษฐ์ตรวจสอบความถูกต้องสำหรับการทำแบบฝึกหัด ด้านการใช้ปัญญาประดิษฐ์แนะนำบทความ ด้านการใช้ปัญญาประดิษฐ์สำหรับพยากรณ์ข้อสอบในรายวิชาต่างๆ ล่วงหน้าและด้านการใช้ปัญญาประดิษฐ์หาคำตอบของข้อสอบที่คาดว่าจะได้ในรายวิชาต่างๆ (อรรคเดช ไครอามาตย์, 2567)

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักศึกษาค้นเคยและให้ความสำคัญกับการใช้งานปัญญาประดิษฐ์เป็นอย่างมาก แต่อย่างไรก็ดีการใช้ปัญญาประดิษฐ์ให้เกิดประโยชน์และส่งผลกระทบใดๆ ต่อใครนั้นต้องเกิดจากผู้ใช้งานปัญญาประดิษฐ์ ต้องตระหนักถึงจริยธรรมด้านปัญญาประดิษฐ์ด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ ว่ามีบทบาทและความสำคัญอย่างไรต่อนักศึกษาในการเรียน

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อสำรวจพฤติกรรมและวัตถุประสงค์ในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. เพื่อประเมินระดับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนักศึกษาในด้านต่างๆ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ปัญญาประดิษฐ์ (AI)

ปัญญาประดิษฐ์หรือเอไอ (Artificial Intelligence: AI) เป็นระบบประมวลผลความฉลาดเทียมที่สร้างให้กับสิ่งไม่มีชีวิตให้เท่าเทียมกับมนุษย์ มีระบบประมวลผลคล้ายสมองของมนุษย์ ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นการกระทำ เช่น การจดจำคำพูด การแปลภาษา Chatbots การโต้ตอบอัตโนมัติ ระบบอัตโนมัติที่ใช้หุ่นยนต์ทำงาน เป็นต้น ปัญญาประดิษฐ์เป็นศาสตร์หนึ่งทางคอมพิวเตอร์ที่ประกอบไปด้วยความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้เรียนรู้และเข้าใจความสามารถของมนุษย์และมีความตั้งใจที่จะทำให้คอมพิวเตอร์มีความสามารถคล้ายกับมนุษย์โดยใช้ซอฟต์แวร์และ

ฮาร์ดแวร์เพื่อสามารถทำงานได้แทนมนุษย์หรือเพื่อส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ให้ได้ดียิ่งขึ้น ปัญญาประดิษฐ์คือเครื่องจักร (Machine) ที่มีฟังก์ชันที่มีความสามารถในการทำความเข้าใจเรียนรู้องค์ความรู้ต่างๆ อาทิเช่น การรับรู้ การเรียนรู้ การให้เหตุผลและการแก้ปัญหาต่างๆ เครื่องจักรที่มีความสามารถในการให้เหตุผลก็ถือว่าเป็นปัญญาประดิษฐ์นั่นเอง วิวัฒนาการของปัญญาประดิษฐ์ได้มีนักคณิตศาสตร์และนักวิทยาศาสตร์หลายท่านได้ศึกษาวิทยาการคอมพิวเตอร์และพัฒนาไปสู่การนำข้อมูลคำสั่งเข้าสู่อัลกอริทึม และในปี พ.ศ. 2493 Alan Turing ได้ศึกษาและพัฒนาคอมพิวเตอร์ด้านปัญญาประดิษฐ์ และโดยมีการตั้งเกณฑ์ทดสอบเพื่อที่จะระบุว่าเครื่องจักรกลหรือระบบคอมพิวเตอร์สามารถคิดได้ เหมือนมนุษย์ “Turing test” เป็นการทดสอบความฉลาดของคอมพิวเตอร์ ทำให้ Alan Turing ได้เป็นบิดาแห่งวิทยาการคอมพิวเตอร์และปัญญาประดิษฐ์ วิวัฒนาการของปัญญาประดิษฐ์ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบมาจนถึงปัจจุบันที่เกิดเป็นเทคโนโลยีที่หลากหลายปรับเข้ายุคสมัยและการใช้เทคโนโลยีนั้น ทำให้ปัญญาประดิษฐ์เป็นเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยที่สามารถรับมือกับปัญหาที่ซับซ้อน เกินกว่าที่มนุษย์จะสามารถรับมือได้ และปัญญาประดิษฐ์ยังเป็นเครื่องมือที่สามารถทำงานที่ซ้ำซาก น่าเบื่อแทนมนุษย์ได้อย่างดีเยี่ยมสามารถมีเวลาไปโฟกัสงานที่สำคัญและสามารถสร้างมูลค่าได้มากกว่า (Thaiprogrammer, 2018, Online)

2. พฤติกรรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในด้านต่างๆ

ตามแนวคิดของ อรรถเดช ไครอามาตย์ (2567) และ วรณรัช สันติอมรทัต (2566) ได้แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการใช้ปัญญาประดิษฐ์ตามหัวข้อ ดังนี้ ด้านการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี ด้านการแนะนำหนังสือ ด้านการสร้างสื่อการสอน ด้านการพัฒนาหลักสูตรอบรม ด้านการสื่อสาร ด้านความรู้และทักษะปัญญา ด้านการสร้างโมเดล 3 มิติ ด้านการสร้างคอนเทนต์ใหม่ๆ ด้านการเล่นเกม

3. ปัญญาประดิษฐ์ที่ใช้ในการศึกษา

ปัญญาประดิษฐ์ที่สนใจศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ตามงานวิจัยของ อรรถเดช ไครอามาตย์ (2567) และ อติวงศ์ สุขชาติ (2566) ทั้งหมด 20 ด้าน ดังต่อไปนี้ Google Read Along, Microsoft Immersive Reader, Paraphrasing Tool, Quillbot, IELTS Navigator, TK Read, Google Books, Stable Diffusion, Midjourney, ChatGPT, Siri, Alexa, Google Assistant, Generative AI, edtech, Gemini, Many Chat, Google Socratic, AI Chatbot, GET3D จากงานวิจัยของ (อรรถเดช ไครอามาตย์, 2567)

มาตย์, 2567) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ปัญญาประดิษฐ์โปรแกรม ChatGPT มากที่สุด จำนวน 284 คน

4. ประโยชน์ของปัญญาประดิษฐ์สำหรับการศึกษา

พฤติกรรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ให้เป็นประโยชน์สำหรับนักศึกษามีความหลากหลายและขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการใช้งานตามที่ อรรถเดช ไครอามาตย์ (2567) ได้นำเสนอ ดังนี้ ใช้ปัญญาประดิษฐ์สังเคราะห์เสียงเพื่อเป็นตัวอย่าง ใช้ปัญญาประดิษฐ์ประเมินความถูกต้องของการอ่าน ใช้ปัญญาประดิษฐ์สังเคราะห์เสียงพร้อมกับภาพประกอบ ใช้ปัญญาประดิษฐ์แต่งคำถามจากบทความ ใช้ปัญญาประดิษฐ์คัดเฉพาะประโยคหรือคำที่สำคัญของบทความ ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการระบุใจความสำคัญสรุปบทความ ใช้ปัญญาประดิษฐ์ช่วยจำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ใช้ปัญญาประดิษฐ์แนะนำหนังสือ ใช้ปัญญาประดิษฐ์ช่วยอธิบายสัญลักษณ์ต่างๆ ใช้ปัญญาประดิษฐ์ตรวจสอบคำตอบสำหรับคำถามอัตโนมัติในข้อสอบ ใช้ปัญญาประดิษฐ์แนะนำบทความ

5. จริยธรรมด้านปัญญาประดิษฐ์

คำว่า ‘จริยธรรม’ มีความหมายว่า ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2011) ขณะที่พจนานุกรมของมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด (University of Oxford) ให้ความหมายไว้ว่าเป็นระบบหลักศีลธรรมหรือกฎแห่งพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับของมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ (University of Cambridge) ที่ให้ความหมายว่าเป็นระบบความเชื่อที่ยอมรับกันทั่วไปซึ่งควบคุมพฤติกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบความเชื่อที่ยึดหลักศีลธรรม (Cambridge University Press, n.d.) จึงสามารถสรุปได้ว่าจริยธรรมคือหลักการหรือแนวทางที่กำหนดมาตรฐานประพฤติให้อยู่ในศีลธรรม จริยธรรมมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ เนื่องจากการมีจริยธรรมจะช่วยให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขปราศจากปัญหาอาชญากรรมและความขัดแย้งเมื่อรวมคำว่าจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ คือการใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างเหมาะสมไม่ละเมิดหรือกระทำความผิดทางศีลธรรม (มัทนา ลีลาวิวัฒน์, 2566)

โดยสรุปปัญญาประดิษฐ์ที่สนใจที่ศึกษาตามวิจัยของ UNESCO (2564) และ คณะกรรมการจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (2565) และ สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (2567) ทั้งหมด 7 ข้อ ดังต่อไปนี้

1) ความเป็นส่วนตัว (Privacy) ปัญญาประดิษฐ์ควรถูกออกแบบให้สามารถปกป้องความเป็นส่วนตัว และเคารพต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล การนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใดไปใช้งาน รวมถึงการ

เผยแพร่และใช้ประโยชน์ผลลัพธ์จากการประมวลผลและการตัดสินใจของปัญญาประดิษฐ์ต้องแจ้งให้ ผู้ใช้งานปัญญาประดิษฐ์ทราบล่วงหน้าถึงข้อมูลที่จะถูกเก็บรวบรวม และลักษณะการนำข้อมูลดังกล่าวไป ใช้ ซึ่งต้องได้รับการยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก่อน

2) ความมั่นคงและปลอดภัย (Security and Safety) ปัญญาประดิษฐ์ควรถูกสร้างให้มีความ มั่นคงและปลอดภัย รวมถึงป้องกันภัยอันตรายที่อาจเกิดขึ้นต่อมนุษย์ สิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ และ ประเทศ จากการใช้งานปัญญาประดิษฐ์ที่มากเกินไป (Overused) และที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม (Misused) โดยการใช้งานและการตัดสินใจของปัญญาประดิษฐ์ควรเกิดจากความตั้งใจของมนุษย์ หรือมี กลไกให้มนุษย์สามารถแทรกแซงการดำเนินการต่างๆ เพื่อลดความเสี่ยงจากอันตรายที่อาจเกิดขึ้น

3) ความไว้วางใจ (Reliability) ผู้วิจัย ออกแบบ หรือพัฒนาปัญญาประดิษฐ์จะต้องสามารถ สร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นในการใช้งานปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งยังไม่ทราบผลกระทบจากการตัดสินใจ ของระบบที่จะเกิดขึ้นได้แน่ชัดให้แก่สาธารณชนได้ โดยการวิจัยและพัฒนาระบบการวิเคราะห์ ประมวลผล และตัดสินใจของปัญญาประดิษฐ์ให้แม่นยำถูกต้อง สร้างผลลัพธ์ที่เชื่อถือได้และสร้างผลลัพธ์ แบบเดียวกันใหม่ได้ (Reproducible) รวมถึงมีการควบคุมคุณภาพของข้อมูลที่นำมาใช้งาน เพื่อป้องกัน ไม่ให้เกิดการตัดสินใจที่ผิดพลาด ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของระบบปัญญาประดิษฐ์ได้

4) ความเป็นธรรม เท่าเทียม และไม่แบ่งแยก (Fairness and Non-discrimination) ปัญญาประดิษฐ์ควรถูกออกแบบและนำไปใช้งานเพื่อส่งเสริมความเป็นธรรม ความเท่าเทียม ความ หลากหลาย ความสามัคคี และความยุติธรรมของคนทุกกลุ่มในสังคม โดยที่ไม่เกิดความอคติหรือความเอนเอียงใดๆ รวมถึงการให้โอกาสประชาชนทุกคนในสังคมได้รับประโยชน์จากปัญญาประดิษฐ์ได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

5) ความโปร่งใสและอธิบายได้ (Transparency and Explainability) ปัญญาประดิษฐ์ควร ได้รับการออกแบบและนำไปใช้ โดยให้มนุษย์สามารถรู้ได้ว่ากำลังใช้ปัญญาประดิษฐ์อยู่เข้าใจได้ว่าข้อมูลถูก นำไปใช้อย่างไร เข้าใจได้ถึงกระบวนการการตัดสินใจ การคาดการณ์ การกระทำต่างๆ ได้ และกำกับดูแล และตรวจสอบปัญญาประดิษฐ์ได้ โดยควรทำให้มีการแปลผลการดำเนินการของระบบให้เป็นข้อมูลที่ สามารถอธิบายและเข้าใจได้โดยมนุษย์ สามารถตรวจสอบย้อนกลับไปยังแหล่งที่มาของชุดข้อมูลที่ได้รับ กระบวนการทำงานและการตัดสินใจของปัญญาประดิษฐ์รวมถึงสถานที่ เวลา และวิธีการนำ ปัญญาประดิษฐ์ไปใช้เพื่อใช้เฝ้าระวังตรวจสอบความผิดปกติ วินิจฉัย ปัญหาและหาผู้รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเพื่อช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ใช้งานปัญญาประดิษฐ์

6) ภาระความรับผิดชอบ (Accountability) การวิจัยออกแบบหรือพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ ต้องมีกลไกที่ทำให้เกิดความมั่นใจถึงการรับผิดชอบต่อผลกระทบที่เกิดจากปัญญาประดิษฐ์ของผู้ที่มีส่วนร่วมในการวิจัย ออกแบบ พัฒนาและนำไปใช้งาน ซึ่งต้องสามารถตรวจสอบย้อนกลับถึงผู้รับผิดชอบได้โดยชัดเจน รวมถึงมีกลไกแก้ไขปัญหา หรือรับผิดชอบต่อความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นตามภาระหน้าที่ของตนได้อย่างเพียงพอ อีกทั้งควรตระหนักถึงบทบาทสำคัญของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนที่มีส่วนร่วมในการออกแบบ พัฒนา และนำไปใช้งาน ซึ่งผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านั้น จะต้องมีการปรึกษาร่วมกันเกี่ยวกับการทำงานของปัญญาประดิษฐ์อย่างเหมาะสม รวมถึงมีการวางแผนถึงการบริหารจัดการความเสี่ยงหรือผลกระทบในระยะยาวที่อาจเกิดขึ้น

7) มนุษย์เป็นผู้ควบคุมปัญญาประดิษฐ์ เพื่อความยั่งยืนของ มนุษยชาติ (Human Oversight and Human agency) ในการออกแบบและการนำปัญญาประดิษฐ์ไปใช้งานนั้น ควรกำหนดให้คำนึงถึงมนุษย์เป็นหลัก (Human centric) และคงไว้ซึ่งความสามารถในการควบคุมปัญญาประดิษฐ์และสิทธิให้มนุษย์เป็นผู้ตัดสินใจ ในขั้นตอนการตัดสินใจที่เป็นกระบวนการสำคัญ นอกจากนี้ระบบปัญญาประดิษฐ์จะต้องถูกออกแบบและนำมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อ มนุษยชาติ ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อมนุษย์

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ความถี่ของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ขึ้นอยู่กับชั้นปีของนักศึกษา

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ความถี่ของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ขึ้นอยู่กับเพศของนักศึกษา

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครมีความตระหนักถึงจริยธรรม

ปัญญาประดิษฐ์ในระดับสูง

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 และ ข้อที่ 2 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

วิธีดำเนินงานวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยและดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดปัญหาที่จะดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้พิจารณาปัญหาจากสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในปัจจุบันที่เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เข้ามามีบทบาทต่อการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตของนักศึกษา โดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ซึ่งเป็นสถาบันผลิตบัณฑิตเพื่อรับใช้สังคม จึงต้องการทราบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างไร ใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อประโยชน์ด้านใดบ้าง เช่น ด้านการเรียน การสื่อสาร หรือความบันเทิง และมีระดับการรับรู้เกี่ยวกับ “จริยธรรมในการใช้ปัญญาประดิษฐ์” อยู่ใน

ระดับใด ผลการวิเคราะห์เบื้องต้นนำไปสู่การตั้งชื่อเรื่อง การกำหนดวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับจริยธรรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ศึกษาข้อมูลที่ผ่านมาว่ามียานวิจัยหรือข้อมูลใดๆ ที่เคยศึกษาเรื่องจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์หรือไม่

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลมากำหนดตัวแปรที่ต้องการศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับ

- พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยี AI
- ผลกระทบและประโยชน์ของการใช้ AI ในภาคการศึกษา
- จริยธรรมและความรับผิดชอบต่อการใช้ AI

ผลจากการศึกษาได้นำมากำหนดตัวแปรที่ต้องการศึกษา ได้แก่

1. ตัวแปรด้านพฤติกรรมการใช้ AI (เช่น ความถี่ ลักษณะการใช้ จุดประสงค์การใช้)
2. ตัวแปรด้านการรับรู้และความตระหนักรู้ในจริยธรรมการใช้ AI

รวมทั้งนำมาใช้ในการออกแบบเครื่องมือการวิจัยให้สอดคล้องกับเนื้อหาและบริบทของนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 ออกแบบวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็น การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลลักษณะการวิจัยเป็นแบบ สุ่ม (Survey Research) เพื่อศึกษาพฤติกรรมและการรับรู้เชิงจริยธรรมของนักศึกษาเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาและเชิงอ้างอิง

ขั้นตอนที่ 5 กำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จำนวน 8,127 คน ปีการศึกษา 2/2567 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. (2567)

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครจำนวน 400 คน โดยคำนวณจากสูตรยามาเน่ (Yamane)

ขั้นตอนที่ 6 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปลายเปิดโดยมีขั้นตอนการพัฒนาอยู่ 2 ขั้นตอน คือ

1. ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item-Objective Congruence) พบว่าค่าดัชนีอยู่ระหว่าง 0.67–1.00 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี

2. หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง แล้วคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสูตร Cronbach's Alpha Coefficient ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.915 ซึ่งอยู่ในระดับสูง

ขั้นตอนที่ 7 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง (Offline) ในคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. การเก็บข้อมูลแบบออนไลน์ (Online Questionnaire) ผ่าน Google Form เพื่อเพิ่มความสะดวกและความครอบคลุม

ขั้นตอนที่ 8 วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติทั้งแบบพรรณนาและแบบเชิงอ้างอิง

1. สถิติเชิงพรรณนา
 - ร้อยละ (Percentage)
 - ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติเชิงอ้างอิง
 - Chi-Square และ T-test

ขั้นตอนที่ 9 รายงานผลการวิจัย

รายงานผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ทั้ง 2 ข้อ ได้แก่

1. ฤทธิกรรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ของกศิกษามหาวทิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
 2. การรับรู้และพฤติกรรมด้านจริยธรรมของนักศึกษาต่อการใช้ปัญญาประดิษฐ์
- โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง สรุปผล และอภิปรายเชิงวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 10 สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งนำเสนอรายงานการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อสำรวจพฤติกรรมและวัตถุประสงค์ในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร นำเสนอดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ชั้นปี และคณะ

ตารางที่ 2 การใช้ปัญญาประดิษฐ์ที่นักศึกษาเคยใช้งาน

ตารางที่ 3 การนำปัญญาประดิษฐ์ไปใช้งานด้านต่างๆ

ตารางที่ 4 สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ความถี่ของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ขึ้นอยู่กับชั้นปีของนักศึกษา

ตารางที่ 5 สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ความถี่ของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ขึ้นอยู่กับเพศของนักศึกษา

ผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อประเมินระดับความตระหนักด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนักศึกษาในด้านต่างๆ

ตารางที่ 6 สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครมีความตระหนักถึงจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ในระดับสูง

ตารางที่ 1 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ชั้นปี และคณะ

เพศ	ชั้นปี	คณะ						
		ครุศาสตร์	เทคโนโลยีการเกษตร	เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	วิทยาการจัดการ	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	รวม
ชาย	1	3	0	1	7	1	1	13
	2	17	3	0	8	7	2	37
	3	19	4	9	16	6	3	57
	4	12	6	1	24	7	2	55
	5	3	0	0	0	0	0	3
รวม		54	13	11	55	21	8	162
หญิง	1	2	4	1	4	4	3	18
	2	17	0	1	8	24	5	55
	3	26	6	9	11	24	4	80

ตารางที่ 1 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ชั้นปี และคณะ (ต่อ)

เพศ	ชั้นปี	คณะ						รวม
		ครุศาสตร์	เทคโนโลยีการเกษตร	เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	วิทยาการจัดการ	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	
	4	17	7	9	21	17	8	79
	5	7	0	0	0	0	0	7
รวม		69	17	19	44	69	20	239
รวม	1	5	4	2	11	5	4	31
	2	34	3	1	16	31	7	92
	3	45	10	18	27	30	7	137
	4	29	13	9	45	24	10	130
	5	10	0	0	0	0	0	10
รวม		123	30	30	99	90	28	400

จากตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักศึกษา 400 คน จาก 6 คณะ โดยเก็บตามสัดส่วนของจำนวนนักศึกษาและเก็บข้อมูลตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 5

ตารางที่ 2 ปัญญาประดิษฐ์ที่นักศึกษาเคยใช้งาน

ปัญญาประดิษฐ์	จำนวนผู้ใช้งาน	ร้อยละ
ChatGPT	284	23.9
Siri	209	17.6
Gemini	168	14.2
GoogleBooks	61	5.1
MicrosoftImmersiveReader	59	5.0
GoogleAssistant	52	4.4
GoogleReadAlong	43	3.6
ManyChat	39	3.3
Alexa	32	2.7

ตารางที่ 2 ปัญญาประดิษฐ์ที่นักศึกษาเคยใช้งาน (ต่อ)

ปัญญาประดิษฐ์	จำนวนผู้ใช้งาน	ร้อยละ
GoogleSocratic	30	2.5
IELTSNavigattor	28	2.4
Midjourney	27	2.3
Quillbot	25	2.1
StadleDiffusion	25	2.1
TKRead	21	1.8
GET3D	20	1.7
ParaphrasingTool	19	1.6
GenerativeAI	19	1.6
edtech	17	1.4
Todoist	8	0.7
รวม	1183	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ปัญญาประดิษฐ์โปรแกรม ChatGPT มากที่สุด จำนวน 284 คน รองลงมา คือ Siri จำนวน 209 คน และลำดับที่สาม คือ Gemini จำนวน 168 คน

ตารางที่ 3 การนำปัญญาประดิษฐ์ไปใช้งานด้านต่างๆ

ด้าน	จำนวนผู้ใช้งาน	ร้อยละ
ด้านความรู้และทักษะปัญญา	190	18.5
ด้านการสื่อสาร	172	16.7
ด้านการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี	147	14.3
ด้านการสร้างสื่อการสอน	115	11.2
ด้านการแนะนำหนังสือ	107	10.4
ด้านสร้างคอนเทนต์ใหม่ๆ	90	8.8
ด้านการพัฒนาหลักสูตรอบรม	84	8.2
ด้านการเล่นเกม	63	6.1
ด้านการสร้างโมเดล3มิติ	60	5.8
รวม	1028	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในด้านความรู้และทักษะปัญญามากที่สุด จำนวน 190 คน รองลงมาคือ ด้านการสื่อสารจำนวน 172 คน และลำดับที่สาม คือ ด้านการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีจำนวน 147 คน

การหาความสัมพันธ์ของความถี่ของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ จำแนกตามชั้นปีดังแสดงในตารางที่ 4 และจำแนกตามเพศดังแสดงในตารางที่ 5 ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1

สมมติฐานการวิจัย คือ ความถี่ของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ขึ้นอยู่กับชั้นปีของนักศึกษา

สมมติฐานทางสถิติ คือ

$H_0 : \rho = 0$ ความถี่ของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ไม่ขึ้นอยู่กับชั้นปีของนักศึกษา

$H_1 : \rho \neq 0$ ความถี่ของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ขึ้นอยู่กับชั้นปีของนักศึกษา

ตารางที่ 4 แสดงการทดสอบสมมติฐานความถี่ของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ขึ้นอยู่กับชั้นปีของนักศึกษา

ระดับชั้น	ความถี่ในการใช้							
	ทุก วัน	2 ครั้ง/ สัปดาห์	3 ครั้ง/ สัปดาห์	4 ครั้ง/ สัปดาห์	5 ครั้ง/ สัปดาห์	6 ครั้ง/ สัปดาห์	สัปดาห์ ละครั้ง	รวม
ชั้นปีที่ 1	5	3	7	4	7	3	2	31
ชั้นปีที่ 2	13	13	14	9	11	10	22	92
ชั้นปีที่ 3	27	17	45	16	7	9	16	137
ชั้นปีที่ 4	7	4	12	54	29	9	14	130
ชั้นปีที่ 5	0	0	0	0	10	0	3	31
รวม	52	38	78	83	64	31	54	400

P=0.00

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ พบว่า $P < 0.05$ ($P = 0.000$) เป็นการยอมรับสมมติฐานทางสถิติ H_1 ที่ว่า ความถี่ของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ขึ้นอยู่กับชั้นปีของนักศึกษา เป็นการยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 2

สมมติฐานการวิจัย คือ ความถี่ของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ขึ้นอยู่กับเพศของนักศึกษา

สมมติฐานทางสถิติ คือ

$H_0 : \rho = 0$ ความถี่ของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ไม่ขึ้นอยู่กับเพศของนักศึกษา

$H_1 : \rho \neq 0$ ความถี่ของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ขึ้นอยู่กับเพศของนักศึกษา

ตารางที่ 5 แสดงการทดสอบสมมติฐานความถี่ของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ขึ้นอยู่กับเพศของนักศึกษา

เพศ	ความถี่ในการใช้								
	ทุก วัน	2 ครั้ง/ สัปดาห์	3 ครั้ง/ สัปดาห์	4 ครั้ง/ สัปดาห์	5 ครั้ง/ สัปดาห์	6 ครั้ง/ สัปดาห์	สัปดาห์ ละครั้ง	รวม	
ชาย	24	16	36	36	23	15	12	162	P=0.092
หญิง	28	22	42	47	41	16	42	238	
รวม	52	38	78	83	64	31	54	400	

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ พบว่า $P > 0.05$ ($P = 0.092$) เป็นการยอมรับสมมติฐานทางสถิติ H_0 ที่ว่า ความถี่ของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ไม่ขึ้นอยู่กับเพศของนักศึกษา เป็นการปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ผลการวิจัย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ที่ว่า เพื่อศึกษาจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ดังแสดงในตารางที่ 6

สมมติฐานข้อที่ 3

สมมติฐานการวิจัย คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครมีความตระหนักถึงจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ในระดับสูง

สมมติฐานทางสถิติ คือ

$H_0 : \mu \leq 3.49$ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครมีความตระหนักถึงจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ต่ำกว่าระดับสูง

$H_1 : \mu > 3.49$ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครมีความตระหนักถึงจริยธรรม

ปัญญาประดิษฐ์ในระดับสูง

ตารางที่ 6 ภาพรวมในการใช้จริยธรรมปัญญาประดิษฐ์สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ความตระหนักถึงจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์	$\bar{x}$	<i>S.D.</i>	<i>t</i>	P	ระดับ ความ คิดเห็น
ด้านความเป็นส่วนตัว	4.0150	.67717	15.506	0.000	ระดับสูง
ด้านความมั่นคงและปลอดภัย	4.0229	.68406	15.581	0.000	ระดับสูง
ด้านความไว้วางใจ	4.0271	.67499	15.914	0.000	ระดับสูง
ด้านความเป็นธรรมเท่าเทียมและไม่แบ่งแยก	4.0400	.68961	15.951	0.000	ระดับสูง
ด้านความโปร่งใสและอธิบายได้	4.0413	.69110	15.953	0.000	ระดับสูง
ด้านภาระความรับผิดชอบ	4.0797	.66122	17.836	0.000	ระดับสูง
ด้านมนุษย์เป็นผู้ควบคุมปัญญาประดิษฐ์เพื่อ ความยั่งยืนของมนุษยชาติ	4.2511	.64324	16.050	0.000	ระดับสูง
ภาพรวมทุกด้าน	4.1928	.59585	15.772	0.000	ระดับสูง

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ พบว่า $P < 0.05$ ($P = 0.00$) เป็นการยอมรับสมมติฐานทางสถิติ H_1 ที่ว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครมีความคิดเห็นเกี่ยวกับจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ในระดับสูง เป็นการยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อสำรวจพฤติกรรมและวัตถุประสงค์ในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร พบว่า จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน จากทั้ง 6 คณะ มีการใช้ปัญญาประดิษฐ์มากที่สุดสามอันดับแรก คือ ChatGPT, Siri และ Gemini มีการใช้ปัญญาประดิษฐ์ทั้ง 9 ด้าน คือ ด้านความรู้และทักษะปัญญา ด้านการสื่อสาร ด้านการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี ด้านการสร้างสื่อการสอน ด้านการแนะนำหนังสือ ด้านสร้างคอนเทนต์ใหม่ๆ ด้านการพัฒนาหลักสูตรอบรม ด้านการเล่นเกม ด้านการสร้างโมเดล 3 มิติ และมีการใช้ในด้านความรู้และทักษะปัญญามากที่สุด

ยอมรับสมมติฐานการวิจัยทั้ง 2 ข้อ คือ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ขึ้นอยู่กับชั้นปีและเพศของนักศึกษา โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีการใช้ปัญญาประดิษฐ์น้อยกว่าชั้นปีอื่นๆ และเพศหญิงใช้น้อยกว่าเพศชาย คือ 4 ครั้ง/สัปดาห์

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อประเมินระดับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนักศึกษาในด้านต่างๆ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มีความคิดเห็นต่อจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ทั้งหมด 7 ด้าน โดยนักศึกษาตระหนักถึงจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ในระดับสูงทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านมนุษย์เป็นผู้ควบคุมปัญญาประดิษฐ์เพื่อความยั่งยืนของมนุษยชาติ ด้านการระควมรับผิดชอบ ด้านความโปร่งใสและอธิบายได้ ด้านความเป็นธรรม เท่าเทียมและไม่แบ่งแยก ด้านความไว้วางใจ ด้านความมั่นคงและปลอดภัย ด้านความเป็นส่วนตัว และเป็นการยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครมีความคิดเห็นเกี่ยวกับจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ในระดับสูง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการสำรวจพฤติกรรมและวัตถุประสงค์ในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร พบว่านักศึกษามีการใช้ปัญญาประดิษฐ์ที่ศึกษาทั้งหมด 20 โปรแกรม สอดคล้องกับการวิจัยของ อรรถเดช ไครอมาตย์ (2567) จำนวน 10 โปรแกรม และอีกทั้งยังสอดคล้องกันในประเด็นการใช้ปัญญาประดิษฐ์มากที่สุด คือ ChatGPT การนำปัญญาประดิษฐ์ไปใช้งานด้านต่างๆ ก็สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรรถเดช ไครอมาตย์ (2567) และ วรณรัช สันติอมรทัต (2566) ตามหัวข้อ ดังนี้ ด้านความรู้และทักษะปัญญา ด้านการสื่อสาร ด้านการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี ด้านการสร้างสื่อการสอน ด้านการแนะนำหนังสือ ด้านสร้างคอนเทนต์ใหม่ๆ ด้านการพัฒนาหลักสูตรอบรม ด้านการเล่นเกมส์ ด้านการสร้างโมเดล 3 มิติ ทั้งนี้ เพราะ ChatGPT เป็นโปรแกรมที่นักศึกษาค้นเคย ใช้งานง่าย และใช้ค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษา

ผลจากการประเมินระดับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนักศึกษาในด้านต่างๆ พบว่า นักศึกษามีความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์อยู่ในระดับสูงทุกด้าน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านักศึกษามีการรับรู้ เข้าใจ และให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) อย่างมีจริยธรรม โดยเฉพาะในมิติของความรับผิดชอบ การไม่เลือกปฏิบัติ ความโปร่งใส และการคำนึงถึงผลกระทบต่อมนุษย์และสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ UNESCO (2564) และ คณะกรรมการจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (2565) และ สำนักงาน คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (2567) ทั้งหมด 7 ข้อ โดยนักศึกษาตระหนักถึงจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ในระดับสูงทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านมนุษย์เป็นผู้ควบคุมปัญญาประดิษฐ์เพื่อความยั่งยืนของมนุษยชาติ ด้านการ

ความรับผิดชอบ ด้านความโปร่งใสและอธิบายได้ ด้านความเป็นธรรม เท่าเทียมและไม่แบ่งแยก ด้านความไว้วางใจ ด้านความมั่นคงและปลอดภัย ด้านความเป็นส่วนตัว จากตารางที่ 5 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง เพศของนักศึกษาและความถี่ในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ พบว่ามีค่า $p = 0.092$ ($p > 0.05$) ผลการวิจัยนี้ “ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้” แต่ยังคงอยู่ในขอบเขตที่ “ยอมรับได้ทางวิชาการ” เพราะสะท้อนแนวโน้มของสังคมปัจจุบันที่การเข้าถึงเทคโนโลยีเป็นไปอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่ขึ้นอยู่กับเพศ สอดคล้องกับแนวคิดของ คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2567) ที่ระบุว่า “ความเท่าเทียมทางเพศทางดิจิทัล (Digital Gender Equality)” เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล นักศึกษาทั้งเพศชายและหญิงมีรูปแบบการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อจะได้นำความรู้นี้ไปเผยแพร่บนสื่อโซเชียลต่างๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครให้ทั้งนักศึกษาและบุคลากรได้รับทราบ อีกทั้งได้เป็นความรู้ที่จะไปถ่ายทอดให้กับนักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมทางด้านคอมพิวเตอร์และด้านปัญญาประดิษฐ์

เอกสารอ้างอิง

- มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. (2567). **สถิติจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี** ปีการศึกษา 2567 ภาคการศึกษาที่ 2. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มัทนา สีสาวีวัฒน์. (2566). **จริยธรรมของปัญญาประดิษฐ์ ปัญญาประดิษฐ์ในทางการแพทย์ แขนบพรบรณต์ไร้คนขับ** (รายงานผลวิจัย). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วรรณรัช สันติอมรทัต. (2566). **ปัญญาประดิษฐ์: โอกาสหรืออุปสรรคของคนไทยในอนาคต** (รายงานผลวิจัย). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ศุภมาส อิศรภักดี. (2567). **ขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยวิทยาศาสตร์ การวิจัย และนวัตกรรม ณ ศูนย์การประชุมกรุงเทพ** (รายงานผลวิจัย). เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2554). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน** กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ คณะกรรมการจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์. (2565). **แนวปฏิบัติจริยธรรมด้านปัญญาประดิษฐ์** (รายงานผลวิจัย). สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม: จังหวัดปทุมธานี

- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและ สังคม (2567). **แนวปฏิบัติจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ Thailand AI Ethics Guideline** (รายงานผลวิจัย) มหาวิทยาลัยมหิดล: กรุงเทพมหานคร
- อัญชลี จวงจันทร์. (2566). **เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) กับการบริหารงานภาครัฐ** (รายงานผลวิจัย). สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- อรรคเดช ไครอามาศย์. (2567). **การศึกษาพฤติกรรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ของนักศึกษาใน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร** (รายงานผลวิจัย). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- อติวงศ์ สุชาโต. (2566). **การศึกษาแนวทางการประยุกต์ปัญญาประดิษฐ์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน ของผู้เรียนของระดับประถมศึกษา** (รายงานผลวิจัย). กรุงเทพมหานคร
- Thaiprogrammer. (2018). **ปัญญาประดิษฐ์ (AI) คืออะไร** (รายงานผลวิจัย). กรุงเทพมหานคร
- UNESCO. (2564). **จริยธรรมของสิ่งประดิษฐ์** (รายงานวิจัย). ปารีส: ยูเนสโก.